

O avance do sufraxismo

No século XIX, a mediados do século, foi cando xurdiron no mundo occidental as primeiras organizacións en defensa do dereito ao sufraxio feminino. As pioneiras foron as mulleres inglesas, que en 1866 fundaron baixo a dirección de Millicent Fawcett o *National Union of Women's Suffrage Societies*, e as estadounidenses, que en 1869 crearon a *National Woman Suffrage Association* grazas a Susan Anthony e Elisabeth Candi, sendo esta última unha das líderes en 1848 da Convención de Seneca Falls, na que se denunciaron as inxustizas e vexacións sufridas polas mulleres ao longo da historia.

No Estado español, a primeira manifestación feminina que saíu á rúa en petición do dereito ao voto para a muller produciuse no contexto do bienio progresista (1854-1856), coincidindo cunha etapa na que afloraron toda unha serie de reivindicacións da democratización da vida política.

Este feito foi obxecto de mofa entre algúns sectores sociais e o diario madrileño *La Unión Liberal* daba conta así deste acontecemento: “eran catro solteironas afeccionadas a falar de política e algunha que outra poetisa, roída polo demo da publicidade, dadas a defender os dereitos das señoras mulleres e a súa emancipación.”

Xa en Galiza, outro fito salientábel na loita polo recoñecemento dos dereitos políticos das mulleres foi a proclama pública en defensa do sufraxio feminino de Salvador Parga Torreiro, no discurso que inauguraba o curso 1870-1871 da Universidade de Santiago. En 1901 licenciouse a primeira muller na USC, na facultade de Farmacia.

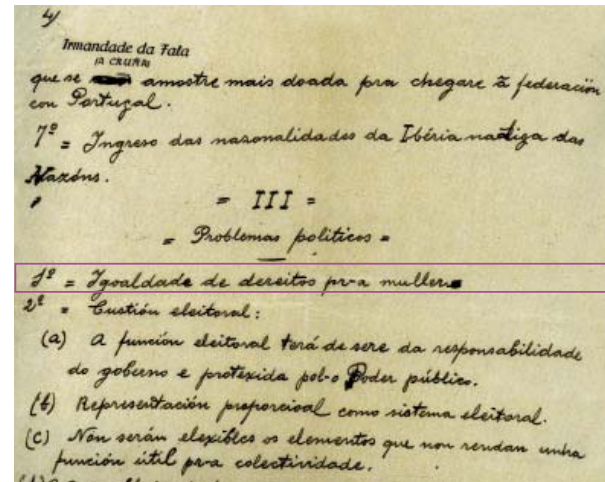
Asemade, no proxecto de Constitución para o Estado galego elaborado na Asemblea Federalista de Lugo en 1887 recollíase o dereito ao voto das mulleres, aínda que con grandes limitacións.

Tamén algúns colectivos como as Irmandades da Fala incorporaron a defensa da igualdade política entre homes e mulleres nos seus textos oficiais, como foi o caso do Manifesto da Asemblea Nazonalista de Lugo de 1918:

Artigo 1º do capítulo III dedicado aos “problemas políticos”, menciónase a “igualdade de dereitos pr-a muller”

Artigo 21 das conclusións da II Asemblea Nazonalista Galega (Santiago 1919), recóllese a “igualdade absoluta, política e civil, da muller co home”.

No seo desta agrupación naceu unha sección integrada só por mulleres: As Irmandades Femininas, sendo a primeira en crearse a da Coruña.

Manifesto da Asemblea nazonalista de Lugo, páxina 4, 1918

A Irmandade feminina

TRABALLOS PATRIÓTICOS

A directiva da sección feminina da Irmandade da Fala de Cruza ven facendo traballos que así honra a patria e a cultura. A labor d'este moderno organismo, hoxe fa Terra, terá de ser máis focada e patriótica.

Ven recollendo datos estadísticos dos traballos da muller galega e dos xerados que dican n'algares traballos. As industrias das mulleres son o obxecto de coleccionado estado polo o novo organismo.

Estados os signos que foran a directiva da Irmandade que n'heira dos poderes da coruña hai outras mulleres importantes. É un signo que está ben atender os problemas, pero que está utilizar máis traballar pouco os problemas deixan de serlo.

Tamén a Irmandade feminina acordou durante do Congreso galego das Américas para que organizan de maneira adecuada a protección á muller que ensiga, cousa tan necesaria e tan nobre, sé chegar á creación d'unhas Casas do Traballo, como as que existen en Aragón, Cataluña e en todos os países mais adiantados d'Europa.

Inda teñan outras iniciativas que resultan de moitos homes e proxecto para Galicia.

Unha esperanza

A muller e os seus dereitos

Unha esperanza... (The text continues with a discussion on women's rights and the role of the Irmandade Feminina, mentioning the need for legal protection and social support for women workers.)

A Nosa Terra, 5-2-1919

A Nosa Terra, 5-12-1918